

Juridisch kader voor betwistingen na verkoop over gebreken/niet-conforme levering bij paarden.

Het is nooit uitgesloten dat er na een aankoop betwisting komt over een aangekocht paard. De beste bescherming voor de verkoper om betwistingen te voorkomen bestaat er in de koper correct te informeren over de positieve en negatieve eigenschappen van het paard, het paard veterinair te laten onderzoeken, en dat alles vast te leggen in een schriftelijke overeenkomst.

Juridisch is het een fundamenteel verschil of de wetgeving op de consumentenbescherming al dan niet van toepassing is. Enkel bij de verkoop van een professioneel verkoper aan een particulier geldt de wetgeving op de consumentenbescherming.

Verborgene gebreken in het Burgerlijk Wetboek â specifieke regelgeving bij verkoop en ruiling van huisdieren

De gemeenrechtelijke regeling inzake verborgene gebreken zoals voorzien in het Burgerlijk Wetboek geldt niet voor paarden. Voor paarden kan men enkel een vordering wegens verborgene gebreken instellen op basis van de gebreken opgenomen in de lijst met de koopvernietigende gebreken, zoals voorzien in de wet van 25 augustus 1885 houdende de herziening van de wetgeving inzake koopvernietigende gebreken, thans het KB van 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij verkoop en ruiling van huisdieren (gewijzigd bij KB van 11.1.2009). Dit is een specifieke reglementering met eigen procedurevoorschriften en ook zeer korte termijnen. Bij paard, ezel, muilezel of muilnier zijn in België enkel malleus (kwade droes) en infectieuze anemie koopvernietigende verborgene gebreken of ziekten.

Zie:

<https://www.health.belgium.be/nl/dieren-en-planten/dieren/houden-en-verkeer-van-dieren/handel-dieren#2>

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2009011146

Hoefkatrol, OCD, peesblessures, kreupelheid, (gevoeligheid voor) hoefbevangenheid, artrose, zomereceem, maanblindheid, ademhalingsproblemen, cornage, een pony die een paard blijkt te zijn, stalgebreken zoals weven, luchtzuigen, kribbebijten, karaktergebreken, niet (veilig) te rijden zijn, CPL, spat, kissing spines, ...zijn in deze specifieke reglementering niet opgenomen als verborgene gebreken.

De nationale wetgevingen over dit onderwerp lopen uiteen. In Frankrijk staan op de lijst van koopvernietigende gebreken somnolentie, longemfyseem, chronisch cornage, kribbebijten, chronische intermitterende kreupelheid, maanblindheid en infectieuze anemie. In het Groothertogdom Luxemburg is aan die lijst nog huidworm toegevoegd.

Gezien er in België voormelde specifieke regelgeving is voor verborgene gebreken bij landbouwhuisdieren, waaronder het paard, kan men zich voor andere verborgene gebreken of ziekten bij paardachtigen niet beroepen op de regeling van verborgene gebreken in het Burgerlijk Wetboek.

Bij de beoordeling door een rechter is het een relevant gegeven of de verkoper al dan niet beroepsverkoper is.

Consumentenbescherming bij verkoop door een professioneel verkoper aan een particulier

Ingevolge de wet van 1 september 2004 betreffende de bescherming van consumenten bij verkoop van consumptiegoederen (waartoe paarden gerekend worden) geniet de particulier een zeer grote bescherming wanneer hij aankoopt van een beroepsverkoper. Van een beroepsverkoper wordt vermoed dat hij kennis heeft van verborgen gebreken, terwijl men dat van een occasionele verkoper zal moeten bewijzen. De wet op de consumentenkoop is enkel van toepassing op de verkoop van consumptiegoederen door een professionele verkoper aan een consument. Dus de verkoper moet beroepsverkoper zijn en de koper moet een particulier zijn. Wanneer de wet op de consumentenkoop van toepassing zou zijn geldt er een vermoeden dat elk gebrek dat zich voordoet binnen de 6 maand na de levering, dat dit gebrek er reeds was ten tijde van de levering. Op grond van de wet op de consumentenkoop blijft de verkoper aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat zich manifesteert binnen de twee jaar na de levering. In het kader van de consumentenkoop heeft de consument in eerste instantie het recht om van de verkoper het kosteloze herstel of de kosteloze vervanging van het goed te vragen, behalve wanneer dit onmogelijk of buiten verhouding zou zijn. De voorrang van het kosteloze herstel of de kosteloze vervanging geldt niet alleen voor de consument, maar ook voor de verkoper, aan wie aldus de mogelijkheid wordt geboden de gebrekkige levering te remediëren. Subsidiair is de consument gerechtigd om van de verkoper een passende prijsvermindering of de ontbinding van de koopovereenkomst te eisen. De consument is hiertoe slechts gerechtigd indien hij geen aanspraak kan maken op herstelling of vervanging, of indien de verkoper niet binnen een redelijke termijn of zonder ernstige overlast voor de consument de herstelling of vervanging heeft gedaan. De omstandigheid dat dieren geen zaken zijn, maar wezens met gevoelens en tussen de koper en het dier mogelijk een emotionele band is ontstaan, leidt niet tot een ander oordeel.

Of al dan niet sprake is van een beroepsactiviteit dient in concreto te worden beoordeeld, rekening houdend met onder meer de criteria van regelmaat en organisatie, winstoogmerk en het aantal aangeboden dieren (vgl: HvJ 4 oktober 2018, C-105/17, K amenova). De inschrijving in de KBO wijst erop dat een natuurlijk persoon optreedt in het kader van zijn beroepsactiviteit, maar is op zich geen vereiste om als professioneel verkoper te kunnen worden beschouwd. Zoals blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie kan ook een professioneel die tussenpersoon voor een particulier is en die de consument-koper niet naar behoren op de hoogte heeft gebracht van het feit dat de eigenaar van het verkochte dier een particulier is, als een verkoper worden beschouwd (HvJ 9 november 2016, C-149/15, Wathélet).

Ook wanneer de consumentenbescherming niet van toepassing is zijn er voor de koper rechtsgronden om de verkoper aan te spreken

Indien niet verkocht werd van professioneel aan particulier, bv. van particulier aan particulier of van particulier aan professioneel is de wet op de consumentenkoop niet van toepassing.

Dat wil niet zeggen dat er voor de koper, die zich niet kan beroepen op consumentenbescherming of voormeld KB betreffende koopvernietigende gebreken bij verkoop en ruiling van huisdieren geen middelen zouden zijn om de verkoper aan te spreken.

Ook wanneer de consumentenbescherming niet van toepassing is blijft de verkoper gehouden de leveringsplicht te respecteren in die zin dat hetgeen geleverd wordt moet beantwoorden aan hetgeen de koper kocht.

Naast de niet-conforme levering zou de koper eventueel beroep kunnen doen op "dwaling" of "bedrog", doch dit is advocatenwerk. Het door de verkoper achterhouden voor de koper van informatie over negatieve eigenschappen van een paard, kan als bedrog weerhouden worden.

Ook wanneer men een paard aankoopt van een particulier mag de verkoper zich niet bezondigen aan bedrog, mag hij de koper niet in "dwaling" brengen en moet hij "conform" leveren wat verkocht werd.

Het verkopen van een paard dat kort na de verkoop niet de hoedanigheden blijkt te hebben waarvoor hij verkocht werd (bv. bruikbaarheid als

sportpaard/recreatiepaard/fokpaard, kindvriendelijk, bomproof, "vrij van gebreken", ..) kan de aansprakelijkheid in het gedrang brengen van de verkoper op basis van niet-conforme levering, en van de wilsgebreken dwaling of bedrog.

De koper kan zich beroepen op niet-conforme levering. Daartoe zal hij moeten aantonen dat het paard op het ogenblik van de levering een gebrek had waardoor het niet geschikt is voor de bestemming waarvoor het werd verkocht. Het volstaat niet aan te tonen dat het paard nu een gebrek vertoont. De koper zal moeten aantonen dat dat gebrek er al was op het moment van de verkoop. Bovendien zal hij moeten aantonen dat het gebrek het paard ongeschikt maakt voor het gebruik waarvoor het bestemd werd.

Voor gebreken die zichtbaar waren ten tijde van de verkoop kan men achteraf geen vordering meer instellen.

Gebreken die door de koper werden meegedeeld kunnen achteraf ook niet door de koper ingeroepen worden. Wanneer een paard als onbeleerd wordt verkocht kan de koper zich er nadien niet over beklagen dat het niet goed gereden is.

Indien paarden bepaalde kwaliteiten die de verkoper hen toedichtte niet blijken te hebben zal de koper zich daarop kunnen beroepen mits te bewijzen dat:

1. De verkoper bepaalde kwaliteiten aan de verkochte paarden toedichtte, bv. op internet of in een advertentie
2. De paarden die kwaliteiten effectief niet hebben.

Betwistingen na verkoop zijn burgerrechtelijke geschillen. In geval van betwisting over de verkoop zijn enkel de burgerlijke rechtbanken bevoegd hierover een uitspraak te doen.

Voor de concrete beoordeling is van belang aan te tonen dat er een probleem reeds aanwezig was bij het afsluiten van de verkoop, heeft de verkoper het gebrek al dan niet gemeld, is het paard veterinair gekeurd, is het mogelijk het probleem te antedateren. Met dit laatste wordt bedoeld dat de klagende koper zal moeten aantonen dat het probleem er reeds was, weze het enkel in potentie, ten tijde van de verkoop. Hierbij is het zoals reeds aangehaald van belang te weten of de verkoper al dan niet een beroepsverkoper is.

Het is aan de koper om initiatief te nemen.

Om met succes een vordering te kunnen instellen wegens niet-conforme levering zal de koper moeten aantonen dat de verkoper niet leverde wat bij de koop overeengekomen werd: bv. een paard dat geschikt is om te berijden.

Het is een eenzijdige beslissing van de koper om al dan niet een procedure in te stellen. De koper kan een vordering instellen tot ontbinding van de koop, ook al heeft hij daar op het eerste zicht geen grond toe. Dergelijke procedure kost geld en tijd en is zeker niet vrijblijvend, niet voor de verkoper, die eventueel in gebreke bleef te leveren wat verkocht werd, maar ook niet voor de koper die de gegrondheid van zijn vordering zal moeten aantonen.

In procedures wordt vaak, alvorens een uitspraak ten gronde te doen, bij tussenvonnissen een gerechtsdeskundige aangesteld met opdracht de beweerdelijke gebreken of tekortkomingen te onderzoeken.

De verliezende partij loopt het risico te moeten opdraaien, niet alleen voor de aankoopprijs van het paard, maar ook voor de gerechtskosten, waaronder de kosten van dagvaarding, de rechtsplegingsvergoeding en de expertisecosten, en eventueel de stallingskosten dewelke nutteloos betaald werden en de veterinaire of andere kosten die aan het paard gemaakt werden.

De beweerdelijk gedupeerde koper zal zijn stelling moeten bewijzen. Daarbij zal het voor de koper van belang zijn aan te tonen dat het paard effectief gebrekkig was op het ogenblik van de levering. Indien het paard bv. geruime tijd na de verkoop mank stond kan dit vele oorzaken hebben, die ook van na de verkoop kunnen dateren. Het komt er voor de koper dan ook op aan zijn dossier te onderbouwen met een gemotiveerd en gefundeerd veterinair verslag.

Belang van een veterinaire keuring

Het valt aan te raden, zowel in het belang van koper als verkoper, bij de verkoop een veterinair onderzoek te laten uitvoeren en naar het verslag van dat onderzoek te verwijzen in een schriftelijke koopovereenkomst. Wanneer men dat niet doet, bijvoorbeeld omdat het om een zeer lage koopprijs gaat, neemt men een risico.

Voor gebreken die vermeld zijn in het verslag van het veterinair onderzoek, waarnaar verwezen wordt in de aankoopovereenkomst, zal de koper in principe geen vordering kunnen instellen tegen de verkoper.

De opdracht die aan een dierenarts gegeven wordt om een medische keuring uit te voeren, is te kwalificeren als aannemingsovereenkomst. Deze is in hoofdte van de dienstverlener, de dierenarts, te kwalificeren als een middelenverbintenis. De dierenarts zal zijn opdracht moeten uitvoeren volgens de regels van de kunst en goed vakmanschap.

Op basis van een medisch onderzoek kan nooit gegarandeerd worden dat een levend wezen zoals een paard geen pathologieën kan ontwikkelen die het onbruikbaar maken voor het beoogde doel. In veterinaire verslagen wordt niet gesproken in termen van garanties, maar integendeel van een "normaal risico voor gebruik als ...".

Een veterinair onderzoek kan beperkt zijn, bv. enkel een klinisch onderzoek, of verregaander met medische beeldvorming. Röntgenfoto's zijn opnamen van het lichaam die gemaakt worden met behulp van röntgenstraling. K raakbeen, de spieren en bindweefselstructuren zijn niet zichtbaar op deze röntgenfoto. Echografie: Geluidsgolven tonen een beeld van organen, spieren en andere structuren door de weerkaatsing op overgangen tussen zachte en hardere structuren. MR-scan (magnetische resonantie)

MRI

In het magneetveld van een MR wekken korte radiogolven signalen op in het lichaam. Een computer verwerkt de signaalintensiteiten tot allerlei doorsneden van de lichaamsregio.

Advies geschillen in der minne te regelen

Voor juridische geschillen na de verkoop van paarden raden wij steeds aan liefst een regeling in der minne te zoeken. Best kunnen koper en verkoper eerst pogen alles rustig te bespreken en een minnelijke regeling uitwerken.

Indien dat niet lukt kan men zich best laten bijstaan door een gespecialiseerd advocaat.

Een procedure brengt veel kosten mee en neemt een zekere tijd in beslag. De (vermeende) benadeelde zal dan ook een afweging moeten maken of het de moeite loont al dan niet een procedure in te stellen. Meestal zal men beroep moeten doen op een advocaat met de daarmee gepaard gaande kosten en erelonen. Ingevolge de wet van 21.04.2007, en het K.B. van 26.10.2007, kan de in het gelijkgestelde partij via de "rechtsplegingsvergoeding" een deel van de kosten en erelonen van haar advocaat recupereren bij de andere partij. De rechtsplegingsvergoeding staat in verhouding tot de waarde van het geschil. In functie van de waarde van het geschil zijn er forfaits vastgelegd met een minimum- en een maximumbedrag als rechtsplegingsvergoeding. Voor zaken die niet in geld gewaardeerd kunnen worden geldt een basisbedrag als rechtsplegingsvergoeding van € 1.200. Dit bedrag kan evenwel verminderd worden tot een minimum forfait van € 75 en verhoogd worden tot een maximum forfait van € 10.000. Tussen het minimum en het maximum bedrag oordeelt de rechter vrij welk het bedrag is van de rechtsplegingsvergoeding dewelke hij zal toekennen. Voor zijn beoordeling dient de rechter rekening te houden met wat enerzijds wordt gevorderd door de procespartij en anderzijds met de elementen van de zaak, de complexiteit van de zaak, het kennelijk onredelijk karakter van de situatie, de contractueel bepaalde vergoedingen voor de in het gelijk gestelde partij en de financiële draagkracht van de verliezende partij. Een rechtsplegingsvergoeding kan alleen gevorderd worden door een advocaat. Indien men geen beroep doet op een advocaat zal er geen rechtsplegingsvergoeding toegekend kunnen worden.

Het gaat wel degelijk om substantiële bedragen. De partij die de procedure wint kan op die wijze (een deel van) de advocaatkosten recupereren.

Alvorens over te gaan tot een procedure doet men er goed aan steeds te pogen de zaak in der minne te regelen en de aanzienlijke kosten en ongemakken verbonden aan een procedure brengen verkopers er vaak toe de zaak te "regelen". Wanneer de verkoper werkelijk "in fout" is heeft ook hij daar alle belang bij.

Anderzijds menen kopers ook wel eens benadeeld te zijn, zonder dat daar echt aanleiding toe is. In dat geval kunnen zij best geen procedure instellen want dan riskeren ze niet alleen ongelijk te krijgen van de rechter, maar bovenop de kosten van de procedure en hun eigen advocaat ook nog eens een aanzienlijk bedrag als rechtsplegingsvergoeding aan de tegenpartij en soms zelfs een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding te moeten betalen. Er zijn inderdaad niet alleen malafide verkopers maar ook malafide kopers en ook kopers die zich ten onrechte bedrogen voelen.

Er kan verwezen worden naar "De vijf geboden bij de aankoop van een paard": <http://paarden.vlaanderen.nl/themas/eigendomsrecht-kopen-en-verkopen/De-vijf-geboden-bij-de-aanko...>

In functie van het bedrag van de verkoop trekken we wel uw aandacht op het gezegde: "Wie recht om een paard legt er een paard aan toe" of "Wie pleit om een paard, behoudt de staart". Dit geldt zowel voor de koper als voor de verkoper. Vandaar ons pleidooi zaken in der minne te regelen.

Indien u nog vragen zou hebben, kan u steeds contact opnemen.